

ה מוסד לביטוח לאומי
מינהל המחקר והתכנון

דו"ח מסכם על ניהול קובץ בריאות בחודשים ספטמבר – נובמבר 2007
וחישוב מפתח החלוקה ליום 1.1.2008

1. כללי

בדו"ח מסכם זה יפורטו תהליכי העבודה והחישובים אשר בוצעו בקובץ הבריאות המרכזי, במשך החודשים ספטמבר – נובמבר 2007 לקראת חישוב מפתח החלוקה ליום 1.1.2008, שלפיו יחלק המוסד את כספי ביטוח בריאות ותשלומים אחרים בין קופות החולים השונות.

תיקון חוק ביטוח בריאות ממלכתי שנכנס לתוקף ב-1 בנובמבר 2006 קובע כי המוסד לביטוח לאומי יחשב לכל קופת חולים את השיעור מהסכום לחלוקה אחת לחודש במקום אחת לשלושה חודשים כנהוג עד כה.

בחוק ביטוח בריאות ממלכתי ובתקנותיו קיימות הוראות והגדרות לקביעת חוג המבוטחים ודרכי רישומם. נזכיר את העיקריות שבהן:

- א. סעיף 4(א) לחוק הקובע חברות בקופה אחת בלבד.
- ב. סעיף 58 לחוק (בתוקף מ-1 במרס 2001) המגביל את זכאותו לשירותי בריאות של תושב ישראל ששהה בחוץ לארץ במשך שנתיים ויותר וכן של מי שחדל להיות תושב ישראל.
- ג. סעיף 68(ב) לחוק הקובע מניעת חברות כפולה.
- ד. תקנה 2(א) לתקנות רישום ונוהלי מעבר הכוללת הנחיות לרישום ילדים של הורים המבוטחים בקופות שונות.

יצוין כי עפ"י תיקון תקנות רישום בקופת חולים ונוהלי מעבר שנכנס לתוקפו ב-1 בינואר 1998, הרישום בקופת החולים מתבצע באמצעות סניפי רשות הדואר בלבד, במקום רישום בקופות החולים עצמן, שהיה נהוג עד אז.

כמו כן, תיקון סעיף 5 לחוק שנכנס לתוקף ב-1 בינואר 2005 קובע ארבעה מועדים אפשריים בכל שנה למעבר מקופת חולים אחת לאחרת (1 בינואר, 1 באפריל, 1 ביולי ו-1 באוקטובר), במקום 2 מועדים בשנה עד כה.

כידוע, עפ"י תקנות ביטוח בריאות ממלכתי (הקצאה לקופות חולים) התשנ"ה-1995, אין לכלול בחישוב "שיעור החלוקה" את האוכלוסיות הבאות:

א. תושב ישראל הנמצא מחוץ לישראל תקופה העולה על שנתיים רצופות ובכל אחת משנים אלה לא היה בישראל למעלה מ-90 ימים.

ב. תושב ישראל שנמצא במעצר או במאסר למעלה מ-12 חודשים.

כמו כן, החישובים נעשו בהתאם למשקלות לפי גיל עפ"י התיקון לתקנות ביטוח בריאות ממלכתי (הקצאה לקופות החולים) (תיקון), התשס"ה-2005, שנכנס לתוקף ב-1 ביולי 2005.

להלן המשקלות לפי גיל:

<u>גיל</u>	<u>נקודות</u>
עד 1	1.55
עולה על 1 עד 5	0.96
עולה על 5 עד 15	0.47
עולה על 15 עד 25	0.40
עולה על 25 עד 35	0.57
עולה על 35 עד 45	0.68
עולה על 45 עד 55	1.07
עולה על 55 עד 65	1.69
עולה על 65 עד 75	2.86
עולה על 75 עד 85	3.56
עולה על 85	4.06

2. השינויים בקובץ בחודשים ספטמבר – נובמבר 2007

א. קליטת הצהרות

החוק קובע כי מבוטח חדש שהצהרתו נתקבלה עד 30.11.2007 יירשם בקובץ מיידית, ואילו מעברים מקופה לקופה שהוגשו עד 15.11.07 ייכנסו לתוקף ב-1.1.2008.

הצהרות אלו נבדקו במחלקת הבקרה כדי לאמת את שלמות הפרטים בהצהרות, זיהוי התושב והפרטים האישיים מול מרשם התושבים ועוד.

להלן הנתונים על קליטת הצהרות בתקופה זו, וכן על מספר הנפשות הרשומות בהצהרות:

קליטת הצהרות מרשות הדואר, בחודשים ספטמבר – נובמבר 2007

מאוחזת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	
--------	------	--------	-------	---------	--

מספר הצהרות – לפי מצב הרשומות

מאוחזת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	
6,340	7,130	2,740	7,770	23,980	סך הכול
5,850	6,140	2,510	6,360	20,860	תקינות
460	850	210	1,190	2,710	שגויות
30	140	20	220	410	לא מזהות

מספר מבוטחים לפי גיל – מהצהרות תקינות

מאוחזת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	
7,661	6,135	3,370	6,876	24,042	סך הכול
2,633	1,729	1,271	2,490	8,123	עד 15
1,734	1,136	685	1,368	4,923	15-25
1,498	1,522	654	1,415	5,089	25-35
741	727	338	826	2,632	35-45
488	424	230	353	1,495	45-55
304	321	90	205	920	55-65
174	173	63	125	535	65-75
89	103	39	94	325	75+

מספר המבוטחים שבלוח אינו כולל בין היתר:

- כ-1,280 נפשות שהיו רשומות כבר באותה קופה והוגשה הצהרה נוספת;
- כ-40 נפשות השייכות כבר לקופה, אך התקבלה עבורן הצהרה נוספת הגוברת על הרישום שנעשה בעבר בצורה אוטומטית כגון ילדים בני 18;
- כ-720 נפשות שהגישו טופס ביטול בו הודיעו על רצונם להישאר בקופה הקודמת.

במניין ההצהרות כלולות גם הצהרות השייכות לסוגים המפורטים לעיל.

ג. מעבר מבוטחים מקופה לקופה

עפ"י תיקון סעיף 5 לחוק כאמור, המעברים שבוצעו מ-16.08.07 עד 15.11.07, נכנסו לתוקף
1.1.2008.

בהתחשב בתנועה הדו-סטריית של המעברים, הנתונים הם כדלקמן:

עזבו את הקופה				סך הכול	נוספו לקופה
מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית		
3,181	3,332	5,794	10,083	22,390	סך הכול
1,803	1,725	2,766	--	6,294	כללית
534	504	--	2,425	3,463	לאומית
844	--	1,118	3,234	5,196	מכבי
--	1,103	1,910	4,424	7,437	מאוחדת

כ-22,390 מבוטחים עברו לקופה אחרת ברבעון האחרון, לעומת כ-22,280 ברבעון הקודם.

כתוצאה ממעברים, קופת חולים כללית הפסידה כ-3,790 מבוטחים כאשר קופת חולים לאומית הפסידה כ-2,330 מבוטחים. לעומת זאת, קופת חולים מכבי גדלה בכ-1,860 מבוטחים וקופת חולים מאוחדת גדלה ב-4,260 חברים.

ג. עדכון מצבת הנפשות המבוטחות

בסיום קליטת ההצהרות נערכו הפעולות הבאות:

1. הפחתת מקרי פטירה על פי מידע ממרשם התושבים לפי הפרוט הבא:

פטירות בחודשים ספטמבר – נובמבר 2007 לפי קופות

סך הכול	8,680
קופ"ח כללית	6,240
קופ"ח לאומית	691
קופ"ח מכבי	1,206
קופ"ח מאוחדת	543

2. הוספת ילדים על פי המידע על לידות חדשות מקובץ ילדים (ששוויכו לקופה בה מבוטח מקבל קצבת הילדים), לפי הפירוט הבא :

לידות בחודשים ספטמבר – נובמבר 2007 לפי קופות

38,291	סך הכול
19,012	קופ"ח כללית
3,698	קופ"ח לאומית
9,314	קופ"ח מכבי
6,267	קופ"ח מאוחדת

3. הפחתת אנשי צבא קבע, צבא סדיר ואסירים מעל לשנה, כדי למנוע הכללתם בחישובים.

ד. קליטת בעלי דרכונים

להלן מספר "הדרכוניסטים" הרשומים בקופות החולים בסוף נובמבר 2007 :

דרכוניסטים לפי קבוצת גיל וקופה - 30.11.2007

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	גיל
15,767	1,833	1,007	2,950	21,557	סך הכול
598	42	119	644	1,403	עד 1
3,311	193	251	1,125	4,880	5-1
3,732	416	213	534	4,895	15-5
2,588	278	131	257	3,254	25-15
4,171	436	138	128	4,873	35-25
865	214	72	66	1,217	45-35
290	125	19	45	479	55-45
125	59	26	40	250	65-55
52	39	14	48	153	75-65
28	22	18	44	112	85-75
7	9	6	19	41	+ 85

הנתונים מצביעים על גידול של כ-200 דרכוניסטים שנרשמו בקופות החולים לעומת מספרם בסוף הרבעון הקודם. בנוסף לכך, כ-5,680 בעלי דרכונים קיבלו מספר מזהה אך טרם נרשמו בקופות החולים.

ה. מבוטחים השוהים בחו"ל

כזכור, התקנות מחייבות את המוסד שלא לכלול בנוסחת החישוב את אלה אשר שהו בחו"ל יותר משנתיים ובמשך תקופה זו לא היו בארץ במשך 90 יום בכל שנה. לשם כך נערכה הפגשה עם קובץ משטרת הגבולות ומקרים אלה סומנו בקובץ בסימן מיוחד שמשמעותו אי הכללה בחישוב הקפיטציה. ברור כי עובדה זו איננה שוללת את זכותם לקבל את מלוא השירותים הרפואיים בקופה בה הם מבוטחים.

136,160	מספר השוהים בחו"ל מעל שנתיים ליום 1.10.07
<u>7,560</u>	בתוספת: שוהים בחו"ל שנוספו ברבעון האחרון
143,720	
<u>11,983</u>	ובניכוי שוהים שחזרו ארצה בתקופה זו
131,737	יתרת השוהים בחו"ל שלא נכללו בחישוב ב-1.1.2008

הנתונים מצביעים על ירידה של כ-4,400 מבוטחים השוהים בחו"ל, בהשוואה לסוף הרבעון הקודם.

מספר השוהים בחו"ל אינו כולל 102 מבוטחים אשר היה רשום לגביהם יציאה לחו"ל מלפני שנתיים ויותר ולאחר מכן קיבלו אחת ארבעת גמלאות המוסד: הבטחת הכנסה, אבטלה, סיעוד ותגמולי מילואים.

להלן התפלגות המבוטחים שבוטל להם הסימון של שהות בחו"ל החל מ-1.1.2008:

מקבלי גמלאות שבוטלה

להם שהות בחו"ל

102	סה"כ
47	כללית
13	לאומית
27	מכבי
15	מאוחדת

להלן התפלגות השוהים בחו"ל לפי קבוצות גיל בכל קופה :

שוהים מעל שנתיים בחו"ל לפי קבוצת גיל וקופה ב-31.08.2007

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	גיל
0	0	0	0	0	עד 1
655	1,636	267	1,293	3,851	5-1
2,886	7,764	1,485	5,601	17,736	15-5
3,510	7,880	2,617	9,662	23,669	25-15
4,507	11,253	2,624	14,560	32,944	35-25
3,250	10,266	1,798	7,176	22,490	45-35
1,645	5,024	1,145	4,250	12,064	55-45
1,137	3,343	667	3,050	8,197	65-55
603	1,896	438	1,827	4,764	75-65
340	1,139	330	2,018	3,827	85-75
133	435	164	1,463	2,195	+ 85
18,666	50,636	11,535	50,900	131,737	סך הכול

כ-39% מהשוהים בחו"ל מבוטחים בקופ"ח מכבי, כ-38% בקופ"ח כללית, כ-14% בקופ"ח מאוחדת וכ-9% בקופ"ח לאומית.

להלן מספר השוהים בחו"ל מעל שנתיים ביום 31.8.2007, לפי משך השהייה בחו"ל :

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	משך השהייה בחו"ל
7,757	20,554	4,363	21,011	53,685	3-2 שנים
3,164	8,922	1,897	8,117	22,100	4-3 שנים
2,782	8,192	1,788	6,957	19,719	5-4 שנים
3,544	9,715	2,369	9,259	24,887	10-5 שנים
1,419	3,253	1,118	5,556	11,346	מעל 10 שנים
18,666	50,636	11,535	50,900	131,737	סך הכול

השוהים בחו"ל בתקופה של עד 5 שנים מהווים כ-72% מסך השוהים בחו"ל שנתיים ומעלה.

ו. הגבלת זכאותם של תושבים ששהו בחו"ל – סעיף 58 לחוק

עפ"י תיקון סעיף 58 לחוק ביטוח בריאות, תושב ישראל השהה בחו"ל לאחר ה-1 במרס 2001 במשך שנתיים רצופות או יותר שבהן לא שילם דמי ביטוח בריאות, לא יהיה זכאי לקבלת שירותי בריאות מקופות חולים בארץ, אלא לאחר "תקופת המתנה" של חודשיים כנגד כל "שנת היעדרות".

כמו כן, מי שחדל להיות תושב ישראל וחזר להתגורר בארץ מה-1 במרס 2003 ואילך ויוכר כתושב על ידי המוסד לביטוח לאומי, לא יהיה זכאי לקבל שירותים רפואיים בארץ אלא לאחר "תקופת המתנה".

להלן התפלגות התושבים והלא-תושבים השהים בחו"ל על פי סעיף 58 לחוק ושנקבעה להם "תקופת היעדרות":

תושבים ולא תושבים השהים בחו"ל על פי סעיף 58 לחוק – 1.12.2007

לא תושבים	תושבים						סך הכול	גיל
	לא חבר	מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סה"כ תושבים		
319,074	15,361	4,711	10,957	3,197	12,907	47,133	366,207	סה"כ
7,298	4,181	1,363	2,944	1,099	3,592	13,179	20,477	24 -18
56,761	1,979	1,461	2,624	747	3,696	10,507	67,268	25-34
70,254	1,552	738	1,942	435	1,704	6,371	76,625	35-44
65,675	2,049	422	1,167	316	1,078	5,032	70,707	45-54
57,439	2,926	299	827	181	803	5,036	62,475	55-64
24,219	1,360	201	641	156	527	2,885	27,104	65-74
16,705	699	148	561	176	753	2,337	19,042	75-84
20,723	615	79	251	87	754	1,786	22,509	+85

מספר השהים בחו"ל שנקבעה להם "תקופת היעדרות" גדל בכ-6,200 לעומת הרבעון הקודם.

להלן התפלגותם לפי מספר "שנות היעדרות":

תושבים ולא תושבים השהים בחו"ל לפי מספר שנות היעדרות – 1.12.2007

מספר שנות היעדרות					סך הכול
7-6	5	4	3	2	
285,054	34,481	17,250	14,717	14,705	366,207

יתר על כן כ-5,790 תושבים שחזרו להתגורר בארץ בשנה האחרונה, חייבים ב"תקופת המתנה" בתחילת דצמבר 2007 כדלקמן:

<u>12-10 חודשי</u>	<u>8 חודשי</u>	<u>6 חודשי</u>	<u>4 חודשי</u>	<u>סה"כ</u>	
<u>המתנה</u>	<u>המתנה</u>	<u>המתנה</u>	<u>המתנה</u>		
2,447	869	1,026	1,301	5,793	סה"כ
845	413	486	578	2,364	כללית
157	58	99	114	434	לאומית
809	184	174	275	1,496	מכבי
343	127	122	183	792	מאוחדת
293	87	145	151	707	לא חבר

מי שחייבים ב"תקופת המתנה" כאמור, יכולים לפדותה באמצעות "תשלום מיוחד" הקבוע בחוק (8,730 ₪ החל מינואר 2007), ויוכלו לקבל את השירותים הרפואיים בתום 6 חודשים מיום התשלום הראשון (בתנאי שהוכרו כתושבי ישראל).

בחודשים ספטמבר – נובמבר 2007, כ-131 שוהים בחו"ל שילמו לראשונה את "התשלום המיוחד" באתר האינטרנט של הביטוח הלאומי.

כמו כן, כ-1,120 מבוטחים סיימו את "תקופת המתנה" במהלך הרבעון האחרון, וחזרו להיות זכאים לשירותי בריאות.

ז. קביעת תושבות והחזר תשלום בעד ביטוח רפואי ושירותי בריאות

עפ"י סעיף 3א לחוק, מי שאינו רשום בקופת חולים ומבקש להירשם, יגיש למוסד בקשה לקבלת אישור כי הוא תושב. לאחר קביעת תושבותו, המוסד ירשום אותו (ואת ילדו הקטין) בקופת החולים שצוינה בבקשה לקביעת תושבות, ויודיע על כך לקופת החולים.

להלן התפלגות המבוטחים ששויכו לקופת החולים ע"י הביטוח הלאומי (באמצעות טופס בל/666) בחודשים ספטמבר – נובמבר 2007:

סך הכול	
2,943	
1,288	קופ"ח כללית
161	קופ"ח לאומית
961	קופ"ח מכבי
533	קופ"ח מאוחדת

כמו כן, המבוטח זכאי להחזר תשלום בעד ביטוח רפואי ובעד שירותי בריאות בתקופה שממועד תחילת תושבותו עד למועד שבו ניתנה הודעת המוסד.

להלן מספר החזרי תשלומים שבוצעו בחודשים ספטמבר – נובמבר 2007:

סך הכול	58
החזר תשלום בעד שירותי בריאות	22
החזר תשלום בעד ביטוח רפואי	36

ח. בני זוג המבוטחים בקופות שונות

במסגרת חישובי המפתח, נספרו גם בני זוג אשר רשומים בקופות השונות כאשר הילדים שויכו לקופה המבטחת את מקבל קצבת הילדים (ברוב המקרים זאת האם), אלא אם שני בני הזוג החליטו אחרת.

שני בני זוג המבוטחים בקופות שונות ליום 1.1.2008

מספר זוגות		סך הכל נפשות (1.1.2008)	צירופי קופות
1.10.2007	1.1.2008		
30,438	30,922	112,699	כללית + לאומית
68,882	70,476	242,777	כללית + מכבי
35,645	36,366	130,580	כללית + מאוחדת
12,038	12,253	44,200	מכבי + לאומית
7,785	7,893	30,318	לאומית + מאוחדת
17,468	17,770	63,172	מכבי + מאוחדת
172,256	175,680	623,746	סך הכול

בתוך הקובץ עצמו רשומים כ-1,536,630 זוגות נשואים ומכאן כי 11.4% מהם מבוטחים בקופות שונות, המצביע על המשך העלייה בממדי התופעה הזו.

ט. הצטרפות עולים חדשים לפי קופות

בחדשים ספטמבר – נובמבר 2007 הצטרפו לקופות החולים עולים חדשים לפי הפרוט הבא:

סך הכול	3,912
קופ"ח כללית	1,294
קופ"ח לאומית	200
קופ"ח מכבי	1,626
קופ"ח מאוחדת	782

מהנתונים בולט במיוחד משקלם של העולים החדשים שנרשמו ברבעון זה בקופת חולים מכבי (כ-42% מכלל העולים), הגבוה בהרבה מחלקה של הקופה בכלל המבוטחים (כ-24%).

3. פרטים על הקובץ לפי קבוצות גיל

אוכלוסיית הקובץ המעודכן משמשת בסיס לחישוב המפתח לחלוקת כספי ביטוח בריאות החל מ-1 בינואר 2008. לאחר השלמת תהליכי העדכון של הקובץ כפי שצוין לעיל, בדיקות מול מרשם התושבים ורישום עדכונים ממקורות שונים התקבלה ההתחלקות הבאה:

מאוחדת		מכבי		לאומית		כללית		סך הכול		קבוצות גיל
נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	
928,495	947,161	1,710,937	1,761,573	675,150	686,685	3,805,309	3,856,209	7,119,891	7,251,628	סך הכול
24,492	24,492	36,558	36,558	14,230	14,230	73,570	73,570	148,850	148,850	עד 1
99,571	100,226	148,449	150,085	57,968	58,235	286,097	287,390	592,085	595,936	5-1
201,378	204,264	329,722	337,486	140,521	142,006	636,333	641,934	1,307,954	1,325,690	15-5
133,408	136,918	204,815	212,695	106,867	109,484	569,987	579,649	1,015,077	1,038,746	25-15
146,929	151,436	256,155	267,408	92,920	95,544	571,778	586,338	1,067,782	1,100,726	35-25
120,054	123,304	272,602	282,868	82,778	84,576	392,307	399,483	867,741	890,231	45-35
88,517	90,162	194,467	199,491	74,054	75,199	414,227	418,477	771,265	783,329	55-45
63,251	64,388	143,621	146,964	51,092	51,759	368,532	371,582	626,496	634,693	65-55
30,486	31,089	75,142	77,038	30,063	30,501	246,156	247,983	381,847	386,611	75-65
15,649	15,989	38,428	39,567	19,012	19,342	183,804	185,822	256,893	260,720	85-75
4,760	4,893	10,978	11,413	5,645	5,809	62,518	63,981	83,901	86,096	+ 85

בלוח זה מוצגים הנתונים על כלל המבוטחים בקופות לצד הנתונים על האוכלוסייה הכלולה בחישוב השיעור לחלוקה. ההבדל בין 2 הסדרות הנו מספר המבוטחים השוהים בחו"ל יותר משנתיים.

אחוז השינוי במספר המבוטחים ב-30.11.2007 לעומת 31.08.2007

0.47	סך הכול
0.30	כללית
0.09	לאומית
0.63	מכבי
1.15	מאוחדת

ברבעון האחרון, האוכלוסייה המבוטחת בקופות החולים גדלה בכ-0.5%. שיעור הגידול איננו אחיד בין הקופות, שכן הקופות החולים מכבי ומאוחדת גדלו בשיעור גבוה יותר מזה של קופות החולים הכללי והלאומית.

4. חישוב מפתח החלוקה

כאמור, מפתח החלוקה מחושב על פי הנפשות משוקללות בגיל בכל קופה, לפי ההתפלגות הבאה:

7,249,879	סה"כ נפשות מתוקננות
4,186,653	כללית
637,916	לאומית
1,614,529	מכבי
810,781	מאוחדת

תוצאות החישוב באחוזים הן:

מ-1.1.2008	מ-1.12.2007 עד 31.12.2007	קופת חולים
100.000	100.000	סך הכול
57.748	57.808	קופ"ח כללית
8.799	8.821	קופ"ח לאומית
22.270	22.242	קופ"ח מכבי
11.183	11.129	קופ"ח מאוחדת

התוצאות מצביעות על ירידה בחלקן של קופות החולים הכללית ולאומית, וגידול מקביל במשקלן של יתר קופות החולים.

כספי ביטוח בריאות וסכומים נוספים המוגדרים בסעיף 13 לחוק ביטוח בריאות, יחולקו על פי מפתח חדש זה החל מ-1 בינואר 2008.